

Pri Bielom Potoku mal protivník delostreleckú prevahu a kládol húževnatý odpor.

V priestore Malužiná (5 km južne od Kráľovej Lehoty) silný odpor nepriateľa. Nepriateľ disponuje mnohými guľometmi a mìnometmi.

Situácia u bojovej skupiny Schill a divízii Tatra bez zmeny. ských lietadiel v priestore severozápadne od Turč. Sv. Martina. Zhadzovanie balíkov so zásobami. Celý rad ľahších deštrukcií koľajnic.

2. Vlastná situácia:

18. SS divízia panc. granátnikov: od pravej kolóny t. č. ešte nijaké zprávy. Lavá útočná skupina dobyla Detvu a postupuje ďalej na západ. Bočná kolóna dosiahla horu Ipeľ (20 km východoseverových. od Podkriváňa).

Bojová skupina Schill a pancierová divízia Tatra: čulá výzvedná a prieskumná činnosť.

Útočná brigáda Dirlewanger dobyla ďalšie vrchy južne od Bieleho Potoka, chytila zajatcov a ukoristila niekoľko mìnometov, jeden guľomet a jednu 30-wattovú vysielaciu. V bojovom priestore na východ od Necnál sa bojová skupina pomaly prebýja proti nepriateľovi, ktorý dostal posilu.

Bojová skupina Wittenmeyer sa pomaly prebýja z Kráľovej Lehoty (36 km východojuhových. od Ružomberka) na Malužinú.

Poveternostná situácia: zlepšená poveternostná situácia nad bojovým priestorom a hlavným zhromažďovacím priestorom znemožnila akékoľvek nasadenie letectva. Veľká vzdialenosť medzi štartom a cieľom znemožňuje jednoznačne určiť počasie, čo je pri nasadení letectva nevyhnutné, znemožňujú to pohoria, ktoré sú medzi štartom a cieľom. Nepriateľ týmto podmienkam nepodlieha.

Opevňovacie práce, stav do 24. 10.: nasadených 16 800 ľudí. Dokončených 100 000 m protitankových prekážok, 38 000 m zákopov, 530 guľometných hniezd.

SÚA Praha. S 110-5-47/154. Originál; strojopis. (Z neměiny preložila HT.)

1944, október 25. [Londýn.] — Zpráva ministra H. Ripku Slovenskej národnej rade v záležitosti vyslania delegácie SNR do Moskvy, zaslaná rádotelegraficky do Banskej Bystrice.

O

S N R:

V dohode s delegáci SNR poslali jsme do Moskvy depeši¹, ve které pověřujeme našeho velvyslance, aby vyžádal svolení pro příjezd delegace Slovenské národní rady do Moskvy za tím účelem, aby poděkovala Stalinovi za pomoc Rudé armády a aby dosáhla zesílení pomoci, což se právě nyní jeví krajně naléhavým. Dále vláda požádala velvyslance v Moskvě, aby tlumočil sovětské vládě přání čs. vojenského velení na Slovensku, aby k němu byl delegován Rudou armádou vyšší důstojník s dostatečnou pravomocí, aby mohl nejen informovat sovětskou armádu operující v blízkosti, tedy to, co činí spojovací důstojník Koněvův nyní, nýbrž aby také mohl dávat správné informace do Moskvy pro nutnou pomoc Vám. Zdůraznili jsme, že očekáváme od vyslání takového pověřence zvýšenou pomoc Rudé armády. Takový pověřenec bude mít také možnost vidět na místě, že

¹ Pozri dokument čís. 483 z 23. 10. 1944.

eventuální pomoc západních Spojenců, o níž zde delegace SNR také usiluje, bude v úplném souladu s vojenskými požadavky Moskvy a nebude v ničem křížit politickou spolupráci Spojenců. V témže smyslu intervenovali jsme v dohodě s delegací SNR sami zde v Londýně u sovětského velvyslance. Je třeba s Vaší strany sdělit, zda delegace SNR, t. č. v Londýně, má také jet do Moskvy, nebo zda vyšlete do Moskvy ze Slovenska delegaci novou.

Ripka.

SÚA Praha. PMR-L, sign. Slov. nár. rada. Odpis. Strojopisný priepis.

490

1944, október 25. Bratislava. — Ďalekopis úradu šéfa pohotovostnej skupiny H bezpečnostnej polície a bezpečnostnej služby štátnemu ministrovi K. H. Frankovi v Prahe s informáciami o prípravách na propagačné využitie dobytia Banskej Bystrice.

Tajné.

Vec: Plánované politické a propagačné využitie centra banditov — Banskej Bystrice.

Prípravy uvedenej záležitosti sú skončené. Komando Leitgeb sa vydá 25. t. m. na pochod.

Pripravené je toto:

1. Zostavenie slovenského propagačného oddielu pod vedením hlavného redaktora Hübnera (Europasonderdienst) — zastupuje „Grenzbote“ — vedúci a sprievodca Slovákov Radvány, redaktor „Slováka“, Škarnicel, redaktor „Nového sveta“ a „Slovenskej pravdy“, Hattala, redaktor Slovenskej tlačovej kancelárie, Havránek, filmový operatér „Nástupu“, nemeckého filmového týždenníka, a Grbalík, hlásateľ slovenského rozhlasu. Spoľahlivosť menovaných je preverená. Okrem toho budú pričlenení ku komandu Leitgeb vojnoví zpravodajcovia pod vedením nadporučíka Krauseho.

2. Podanie zprávy a poslanie písomného materiálu po kuriérovi do Bratislavy (pohotovostná skupina) zabezpečené.

3. Po vtiiahnutí do Banskej Bystrice a vyjasnení situácie zorganizuje SS-untersturmführer Leitgeb poďakovanie obyvateľstva. Ak sú tam ešte funkcionári Hlinkovej strany, budú zapojení, ak nie, zástupcovia HSLS a HG budú vypravení z Bratislavy.

4. SS-obergruppenführer Höfle už presvedčil prezidenta o nutnosti okamžite navštíviť Banskú Bystricu a prezident vyhlásil, že ochotne urobí všetko, aby sa usporiadala dôstojná manifestácia v duchu ríše. SS-obergruppenführer Höfle predloží odtiaľto pri odovzdaní zprávy o páde Banskej Bystrice Tisovi príslušné myšlienky pre prejav. Základná myšlienka je vďaka bohu a führerovi za zúčtovanie s bolševickým čechoslovakizmom.

5. V deň pádu Banskej Bystrice prečíta Tido Gašpar v slovenskom rozhlase prevolanie slovenskému národu, v ktorom ho vyzve na obnovu slovenského národného života. Odtiaľto bolo podnietené, že Tido Gašpar spomenie vo svojom prejave aj slovenských Nemcov, zavraždených za ich vernosť slovenskému štátu a poukáže na splnenie spravodlivých želaní nemeckej národnej skupiny.